

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

ZMK.I. 1047.

SVMMAS VALASZ-
T E T E L.

Amaz tsalóka könyvecskére: ki-
nektzégére hogy már.

HAROM IDVES-
SEGES KERDES.

Irattarott egy Xeno-cosmus
szerzetén levő Fráter
által.

RMK. I. 1047.

SVMMAS VALASZ-
T E T E L.

Amaz tsalóka könyvecskére: ki-
nekt zégére hogy már.

HAROM IDVES-
SEGES KERDES.

Irattarott egy Xeno-cosmus
szerzetén levő Fráter
által.

I. loh. 4. v. I.

erelmesim ne hidgyetek minden lé-
leknek, hanem megprobályátok
a' lelkeket, hogy ha Istentől vad-
nak: mert sok hamis Proféták jöt-
tek e' világra.

Gal. 5. v. 9. 10. 11.

y kevés kovász, mind az egész tész-
tát meg poshalytja. Ennekem re-
ménségem vagyon ti felőletek az
Urban, hogy nem lésztek külömb
értelemben. De a' ki titkeket meg-
haborét, el-veszi az ő kárhoztását,
valaki lejénd.

OSzK lelt.
Régi Nyomt. T.

Sz 1261/62/2003

A' Méltóságos Fejedelmi Fér-
fiunak, Tekéntetes és Nagy-
ságos Grof-RHEDAI FE-
RENTZ Vramnak, Máramo-
rosnak fő lőspányának, Huszt
Varának, &c. &c. örökös Vrá-
nak, nékem kegyelmes Vram-
nak, kívánok a' kegyelemnek
Vrátul, minden Lelki és Testi
kegyelmekben valo
búséget!

Kegyelmes Uram! Szent Pál fe-
lől olvasom, hogy midőn sem
Thessalonica, sem Berea város-
ban, az ellene tusakodo, és a' JESUS
vallását üldöző Sídok miatt meg nem
maradhatott volna, méne onnét Görög
Országoknak akkori leghiresebb városában
Athénásba. Immár ott lévén, el szemé-
li a' varost, jattyja, hogy mind a' balvá-
nyokhoz ragadott. Azt mondgya az Ur-
nak lelke felőle, hogy ezen a' Pálnak lelke

felette igen meg busult, és fel-háborodott. Mit mondhatok egyebet; midőn ez Három Idvességes Kérdésről (hogymár) irattatott könyvetskét én is megfizeleltem volna, háborodás nélkül nem szenvedhette lelkem: látván hogy csak hitetélre, és keresztyéni Vallásunknak gyűlöltetésére szereztetett. Mert font, melly igazat nyomna, annyi síncs benne mint egy pont, hanem csak szín és felték, mellyel a Vallásban nem igen gyakorlattaknak szemeket akarta békenni e könyvetskének írója. Hogy azért halgatásunkat, maga győzelemre ne vonnya, im keréltet rántottam rajta. Es mivel ebben való mérgét, Méltóságos Szemelyeknek nevek alatt osztogatta az **AUTHOR**; és az ellen való orvosságot, a Nagyságod méltóságos neve alatt közzönöm minden Keresztyén Olvasókra. Meg hajtván azonban térdeimet a mi Urunk **Jesus Christus**nak Attya előtt, kérem ő Felségét, hogy a Szent lélek által alhatatosan erősítse meg Nagyságodat a belső emberben; és tartsa meg fokáiglan ez árnyék életben, a megárvahodott Vallásnak, és annak veteményes kertének gyámolítására. Amen!

G. I.

§ I.

ELSŐ SZAKASZ.

Nemelly elől jaro dolgokrul.

I. **M**itsoda légyen czégre a' kis könyvecskének; Tekincs belé kegyes olvasó, mindgyart szemeid eleiben, akaő Három idvességes kérdésről való tractátigér. De vallyon megfelelé a' dolog a' nevének? szintén úgy mint a' fejer a' feketének. Ugyanis az idvességes dolgot, szent Pálnak oktatafa szerint, kinek kinek Isteni felelemmel és atyafi szeretettel kel munkálodni; melly tavul esett penig ettől a' kérdéseknek tamasztója, meg mutattyák fok szitkos és atkos kérdési; a' mikor a' Lutherista és Calvinista vallást, atkozott vallásnak szidalmazza; A' Lutheristakot és Calvinistakot ördögtrül valoknac kákógja; a' maz nagy emlékezerül Nemeth és Magyar Uri szemelyeket, úgy mint a' Saxoniai Fridrik Herizegét, a' Hassiai Landgróf Filepet, a' nehai nagy hírű Prinyi és Petrovitz Pétert, még koporsojokban is nyugodni nem hagyja, hanem gyalazatos izockal rágalmazza. Bezzeg megmutat-

Phil. 2.

12.

1. Cor.

9. 14.

pag. 7.

pag. 13

pag. 5.

ta ez aránt azoknac pártján magát lenni,
a' kik az Uraságot meg-vetik, és a' melto-
ságokat szidalommal illetik.

I I. Mikor penig és kik által jöve
e' könyvszke világra, akarodé meg tud-
nil. Elsőben a' Nagy- Győri COLLE-
GIUM dugá ki ennek tzegetér: annak-
utanna 1663-ben Sambár Mátyás Jesuita
kezdé itta a' mi földünkben árulni. Nem
szintén mézes mályi bornak kell annak
lenni, a' mellyet hol alább, hol fellyebb
kezdenek.

S I I.

MASODIK SZAKASZ.

Az első kérdésről: Igazé a'

Luther és Calvinista
vallás?

I. **M**It foglallyon magában e' kérdés
veszede eszedben kegyes olvasó.
Azt akarja megmutatni hogy nem igaz a'
Luther és Calvinista vallás. De minemű-
nad szálackal ellenünk tsatazzék, értsük
rövideden.

pag. 1.

I I. Első Ostromlás: *Valamelly val-
lás az első magverés után vetetett az Isten
földében, és az elsővel ellenkezők, az tsak
merő konkolly és bami/ság. De a' Lutherista
és Calvinista vallás az első magverés után*

*vetetett az Isten földében: Azért tsak kom-
kolly és bami/ság. F. Hogy sem egyy-
kunc, sem malikunc a' generalitá-nak
puszta mezején ne tsavarogjon, minde-
neknek előtte azt akarjuc meg tudni a'
Kérdésről: tudni- illik mit értsen az
Isten földében vetetett első magon?
Ertinyilván a' Pápistaságot, mint im ez
szavaibul lájdetyuc: Es így nyilván valo
hogy a' Magyarok pogányságtól Pápistaságra
tértek, és hogy a' Pápista vallás volt az első
magva Istennek, mellyet az ő földében vetet-
te. De mi tagadjuc hogy a' Pápistaság volna
az a' jo mag, mellyet elsőbe önnön maga
Christus Urunc vetett: annakutana az A-
postolok elmenvén e' széles világra, emitt
amott a' népek és nemzetségek között
hintegettének. Itt meg elégszem a' sim-
plex negatióval; a' kérdéshez illic a' probá-
lás.*

III. A' sem igaz, hogy a' mi Magyar ele-
inc a' Pogányságból, *per se & directé* egye-
nessen és magánossan a' Pápistaságra tér-
tenek volna, hanem keresztényenségre. (de
nem kell ezt amazzal egy lévőbe habarni)
tértenec: a' melly mindazonáltal immár
akkor a' Pápistaságnac az az a' fok embe-
ri találmányoknak pelyvájával és konkoly-
ával igen igen meg volt elegyítve. Mel-
lysz az a' konkolyoc? máloc és ollya-

A. 4.

noca

21. noca minémüket a kérdő maga elő számlál: ugymint a Penteki hus né étel; a fülbe fugo gyonás. a Halottakért való imádság, és azoknac lelkec váltságáért való alalmisnálkodás; a Míse mondás, és ahoz tartozó caremoniás köntösöknek tsináltatása &c. Soha Christus Urunc, és a' szent Apostoloc illyen magvokat nem vetettene az Istennek földében. Mint Székely István Gőnczi Prædikátor az ő Chronicájába írta, csak Romai Kereszttyénység affele, az az, a' Romai Papoktul és Pápáktul találtatott emberi lelemény: a' mineművel a' tiszta finumikereszttyénység immár meg vala vesztgetve.

fol. 39. IV. Hallyuc erről Székely István Cálvinista Prædikátort, kivel a' kérdő bizonyit. Ez (tudniillik Szent István Király) Iámbor vala és Istenfő, de nem tudák ennek eleiben adni az Irás szerint való kereszttyénység, mert immár a' esokolo Barátok regnálának vala. Ennek okáért ezzel csináltatának nagy sok Clastromokat, és Templomokat, kiket mind e napiglan szeméinkkel látunk. Továbbá Izerzetének véle nagy Püspökségeket, de Collegiosokat egyet sem kiben az igaz tudomány megtartatott volna: mert kiki mind az ő fázeka mellé szita. Azért a' Magyarok csak Romai kereszttyénnek lénnek. Ha mind két szeméivel ezekben tekintet volna a' kérdő által

által láthatta volna, hogy vagyon tiszta igaz Szent Irás szerént való kereszttyénység a' minéműnec magvetői voltanac a' szent Apostoloc: vagyon ismét tetteres, tsak színnel és nevvvel való kereszttyénység, a' minéműt hintegetnec ma a' Romai Papok és Doctoroc.

V. Amaz tiszta, és szent irás szerint való kereszttyénységért viaskodnac ma az Cálvinistác: melynec drága világát, menyi fok uton modon; menyi tűzzel vassal; menyi országos decretomockal akartác egyszer is, mászor is annac ellenkezőji eloltani, jól tudgyuc, ha szintén nem prækikáll is rula a' kérdő. El hiszszúc ha ő rajta állana, fejekben jószágokban marasztaná a' Lutheránusokat és Cálvinistákat, és ha olly vastag nyaka volna is az egész Cálvinista és Lutherista vallásnac mint a' Debreczeni Torony, egy tsapában elválná. Ne fély kistiny sereg: mert tetterez a' ti Átyákoknak, hogy adgyon nekik országot. Eddig az első ostromlásról.

VI. A' másik Ostromlás, mellyel vallásunknak falát és Tornyát a' kérdő leakarja rontani, ki terjed a' hetedik levél. tül fogva a' tizenegyedikig: Mellynek hogy füle farka ki tessék, noszisa vonnyuka a' Syllogismusnak rájárára: A' melly vallásnak (ugymond) igaz lelki Ta-

istoj nincsenek, az Christus Urunk mondja-
ként nem igaz vallás. De az Calvinista val-
lásnak igaz lelki Tanitoi nincsenek. Azért a
Calvinista vallás nem igaz vallás. F. Ha én
tagadnám, a' mint hogy tagadomise' kö-
télnec kislebbic ágát és fogását miképpen
próbálná meg a' kérdő.

VII. A' mint vezem eszemben, kés-
okon akarja le vonni Tanitoikrol az igaz
prädikátorságot. 1. Hogy a' Szent Irást i-
gazán nem magyarázzák. 2. Hogy Istenül
nem küldetnek. De mind a' kettő tsac-
pufzta mondom mondam. Vallyon mi-
ért nem magyarázzák igazán? Mert (ugy
monda' Kérdő) másképpen magyarázzák,
hogy sem a' Romai Szent egyházbeli Doctores
eleitől fogva mind eddig magyarázzák Ugyé?
Bezzeg szintén a' Romai Doctores a' Szó
Írás magyarázásának meg csalhatatlan
regulái.

VIII. Igazán írja Kalanx Péter, hogy
senki a' szent Irást igazán nem magyaráz-
hattya, aker melly tudos legyen is a' Szent
Lélek Istennek vezérlése és kiváltképpen
való ajándéka nélkül. Hát tsac a' Romai
Doctoresokkal esküdte meg a' Szent Lélek?
Hát másoc tsac mind tőké, kövec, és
hantoc? Hát Romában kellé az igaz Bent-
írás magyarázatért mennünc? Máskép-
pen beszélne más jámboroc: Ex ipso
(scr ipso.

scripturis sensum capere veritatis oportet.
Ismét: Ad auctoritatem fidei seu dogmatum
Ecclesiae non valet: Hac ego dico, hac in do-
ce, hac ille dicit: Sed hac dicit Dominus. Non
sic accipienda sunt scripta veterum tanquam
contra sentire non liceat, sicuti foris aliter sa-
pientur quam veritas possit: így beszél-
get együtt szent Agoston. Bellarminus
társodis majd azon nyomon Scripta Pa-
trum non sunt regula, nec habent auctoritatem
obligandi. Ha ugy vagyon a' dolog, mi az
oka hogy a' kérdő nyakon kötve akarja
huzni Tanitoinkat a' Romai Doctores la-
potzkája alá a' Sz: Írás magyarázásban.

IX. A' mi tovább Tanitoinknac egy-
házi hivatalyokat nézi, az igaz éstörvé-
nyes hivatal: a' melly az ő állattýára néz-
ve függ önnön magátul az Istenül, kinéc
követségét hordozzák: gyakorlására
nézve pedig attul a' magános egyházi
gyülekezettül, a' mellytül külsőképpen
hivattatnac az egyházi szolgálatra. Mert
nem szokás mi nálunc, hogy a' Püspök
vagy Esperes, a' kit akar, mint az Ur bo-
rát, a' szegény kösségre vessé. Minden
magános egyházi gyülekezetnec vagyon
arra Christustol adatott hatalma, hogy
magának lelki pástort hijon ésválaszson.
Sőt Luther és Calvinus János, ha szintén
olajjal felkent nagy Püspököc nem vol-
tanac

tanácsis, mivel rendes és törvényes egyházi szolgác voltanak fel-szentelés képen magokhoz hasonló rendes egyházi szolgákat bocsáthattanak ki. Mert nem kell arrul úgy gondolkodni, mint ha csak a' fzkofiosmos süvegű és horgos botu nagy Papoc szentelhetnének Papot. Ezec így lévén, itéld-meg Keresztyén Olvasó, ha nem gyomroskodasbol szollé a' kérdés formálo, midőn Tanítóinkot a' juhoknac aklában nem igaz törvény szerint való hivatal által bé-ment páfztoroknac, hanem lopoknac és tolvajoknac nevezi.

X. Lépjünc immára a' Harmadik *Ostromlásra*, s ezt is vesdúc a' Szillogismus cirkalmára, ottan ki tettzicerótelen görbesége: *A' kik (ugymond) lehetetlennek mondgyák az Isten parantsolatának meg tartását, azokban nincsen igazság, az az igaz vallás: De a' Lutherek és Cálvinisták lehetetlennek mondgyák az Isten parantsolatának megtartását. Tehát a' Lutherekben és Cálvinistákban nincsen igazság, az az igaz vallás.* F. kettős hályogot tapasztaloc én ennec az vakoskodásnac szemén. *Előben*, tudatlanul, vagy igen maga gondolatlanul veszi egygye a' törvényec meg tartásából származott igazságot, a' vallás vagy tudománybéli igazsággal. Ugyan is lehet valaki igaz vallására és tudományára nézve, a' mennyi-

mennyiben igaz tudománt vall és hiszen; ellenben ugyan azon hamis az ő cselekedetire nézve, a' mennyiben a' szerént a' tudomány szerént nem él, és nem cselekepszik. A' Phariseusok és Írás-tudók a' mennyiben a' Móses székiben ültenek, az az, a' Móses törvényét hitték és vallották, igazak voltak: de a' mennyiben életekkel és cselekedetekkel azt el nem követték, hamisak és feslettek. Kihez képest maga Urunk, halgatoinak ilyen *instrucziót* ad felőlök: *Mindeneket azért, valamellyeket néktek parantsolnak hogy meg tartjátok, és azt cselekedjétek: de az ő cselekedetek szerént ne cselekedjétek: mert ők mondgyák; de nem tartják meg.*

XI. Am ugyilégyen azért, hogy a' Cálvinistákban és Lutheristákban, semmi törvénybéli igazság nem volna, ugyan nem következnek onnét, hogy vallások és tudományok hamis volna. Sántikál azért a' Kérdőnek szillogismusa, mert nem egyenes a' *Consequencia* jának a' szára; Szent János is mikor azt mondgya: *A' ki az Isten parantsolatját meg nem tartja, abban igazság nincsen*, nem a' vallás vagy tudománybéli igazságrul szöll, hanem cselekedetbéli igazságrul; azért itt is a' Kérdőnek dolga, csak merő Szent Írás tsigázása.

Majd hoz: Mivel el nem hiszem, hogy

itt ez

Itt ez aránt a' mi vallásunkat igazán érteni
a' *kérdéskedő*, mind az ő oktatására, mind
szennyveszítikainak elhárítására, kéte-
len vagyok bővebben világosítani a'
dolgot.

XII. A' mi értelmünket azért az Istenpa-
rancsolatina meg-tarthatása, vagy nem
tarthatása felől. Ime e' *punctumok*ban fog-
lalalom. 1. Hiszünk és valljuk az Isten tör-
vényét a' mi életünknek tökéletes *regula-*
jának lenni: úgy hogy ha valaki azt töké-
letesen be-töltenéje, az által örök életet
venne. 2. Annaka' törvénybeli igazság-
nak és engedelmeségnek, mellyel valaki
meg-akar állani az Istennek itilő széké-
lőtt, hogy igaznak! *prontunciáltasék*,
tökéletesnek kell lenni, mind részeire,
mind grádusára nézve. 3. Valljuk to-
vábbá, és minden magában szállott
keresetyén lélek keservessen érzi, hogy az
ember, miglen az ő halandóságának kön-
tőtét magával hordozza, arra a' törvény-
ről kívántatott tökéletességnek grádicsá-
ra fel nem hághat. Ugyanis a' törvénynek
kívánsága, hogy szerelsük a' mi Urunkat,
Istenünket tellyes szívünkkel, tellyes lel-
künkkel, tellyes minden tehetségünkkel;
és a' mi felebarátunkat, mint szintén min-
nen magunkat. De kitsoda még a' legfien-
tebbek közül is, a' ki annak a' parancso-

latnac

latnac minden grádusban és résziben ele-
get tölt volna? Innen vagyon, hogy még
a' nagy szentek is gyakorta keservessen
panaszolkodtanac az ő fogyatkozások és
gyarloságok felől. Senki nincs a' ki nem *vé-*
keznek; azt mondgya bölcs Salamon. Ne
szállj Uram perben a' te szolgáddal: mert az
előők között *senki meg nem igazulhat te elői-*
sed; ezen kéri Istenéi Dávid. Ohén *szegény*
nyavalyás ember, kitsoda *szabadis meg enge-*
met e' halálnak testéből; így foházkodik
Szent Pál. *Iaj embernek még leg dicsegeteseb-*
életének is, ha irgalmasága kívánsi isili meg azt
Isten; így panaszkodik Agoston 4. Val-
lyuc végtére, hogy noha az emberek köz-
zül senki az Istennek parancsolatit a' ma-
ga kívánt tökéletességében be nem tölt-
heti, mindazonáltal a' hivek, az ő nékie-
adatott kegyelemnek mértéke szerént, en-
gedelmeskedne az Istennek törvényének:
melly ő fél-részént való engedelmesége-
ket, a' Mennyei Atya meg nem vem veti,
lőt kedvesse. vérszi, és a' mi fogyatkozás
abban vagyon, az ő szerelmének Fiában
meg-engedi, és meg bocsátja.

XIII. Ezeket immár így értvén, iréld-
meg jó léleccel Kegyes Olvasó, ha hamis
vallásoc vagyóné azoknac, a' kik az Isten-
nek parancsolati felől ilyen értelemben
vannac: Hanem ha a' fellyebb meg em-
lített

5. R.
Gers.
Pfal.
Gers.

Rom.
G.
Lébr.
Conf.
cap.

litett Szentek-is hamis vallásban voltak
volna. Itéld meg azt-is, ha nem hamis
Consequenciák által ki-csigázott, és meg-
vezett indulatból származott szitkok le-
gyenec. é im ezek, mellyekkel a' Kérdő-
kedő kéréldödic: *A' Lutherék és Calvinisták*
*magok vallása szerencs, igazságos nem cseleke-
nek.* Híjjában akarja ellenőnz támasztani
Catechismusunkat: mett fel merem-
véle fogadni, hogy ő azt igazán nem érti
A' Lutherék és Calvinisták Istenről nincsenek,
A' Lutherék és Calvinisták ördögűl vannak,
az az, hamiságuk atyául. Szitkot szitok-
kal vizsgál nem mérünk, hanem azt mond-
gyuk, a' mit mond vala a' Mihály Arch-
angyal az ő véle veszekedő Sátánnak: *Dor-
gályon meg régedet az Ur.* Ismét: *A' Luther*
és Calvinista Prédikátorok, Hűgatoikat ha-
missaggal rámozgatják, hogy a' Pápiákhöz ne
hajollyanak: mert senki nem volna a' ki a' régi
szent Pápiá biser gyűlölné, hogy ha a' Prédi-
kátorok igazán hozná elö.

XIV. Kérlek, mit fognak a' Prédiká-
torok rátok hamissan? Azté hogy a' Szen-
teket. nem csak mint Istennek kedves ba-
rátit compellállyárok, hanem magatok és
az Isten között, ugyan közben járocká
csináltátok? Nem hamis fogás ez, hanem
ha hamissan írta *Beilarminus* ama' szókat:
Sancte Petre, miserere mei, salva me, aperi
mihi

mihi aditum caeli, da mihi sanitatem corpo-
ris, da patientiam, da fortitudinem, da hoc
vel illud tuis precibus ac meritis. Ismét: *Non*
absurdum esse, si sancti viri redemptores no-
stri aliquo modo dicantur. Ide való bődög
Ászzonyhoz nyújtott könyörgésnek ama'
formája: *O Regina Caelorum, salus anxio-*
rum, salatrix languidorum. Ha felette
igen meg nem csalatkozunk, többet teiz-
nek effélek, az *amica compellatio*-nál.

XV. Azt-é mikor a' Prédikátorok azt
mondgyák, hogy a' Pápiá Doctörök
a' Pápát többire Isten-nyánánt tartják és
imádgják? Az sem hamis költés, hanem
ha önnön magok a' Pápiá Doctörök ha-
zudeanak, a' mikor Pápájokruul efféleket
irtanak.

Oraclo vocis mundi moderari habenas.

Es merito in terris crederis esse Deus.

Ismét: *Vice-Deo, Christiana Republica*
Monarcha in vicissimo, et Pontificia omni-po-
tentia conservatori acerrimo. Hallod! Nem
Istené az, a' ki mindenható. Tovább: *Di-*
vina maiestatis tua conspectus, rutilante cu-
jus fulgore imbeciles oculi mei caligant; így
idvezlik tizedik, *Leo* Pápát az utolsó *La-*
teranomi gyűlésben. Ugyan ott *Simon-*
Begnius *Modrusomi* Fűlpök, azon *Leo*
Pápát egy *oratio*-jában *Judábol* támadott
Oroszlánnak, *Jesse* törökének, és *Idve-*
zitónak kit vártanak, mondgya lenn

Efféle Titulusok-is, ha meg nem csaltakoznak a' Prædikátorok, többet tulajdonitanak a' Pápának, az egy fő szolgásnál.

XVI. Azt é mikor azt mondgyák, hogy a' Pápista Doctörök a' képeket nem csak emlekeztető jelül tartják, hanem a' vallásnak-is eszközévé és tzellyává tötték? A' sem hamis költés, hanem-ha Szent Thamas nem mondott igazat, a' midőn ezt írjá: *Cum ergo Christus adoratur adoratione latria, consequens est, quod eius imago sit adoratione latria adoranda.* De hiszem. Vasquez Jesuita Doctör, *Catholica veritas* nak mondgya ezt lenni, midőn Thamas Doctört magyarázza: *Catholica veritas est imaginibus deferendam esse adorationem, hoc est figuræ servitutis & submissionis; amplexus, luminaribus, oblatione suffragum, capitis adoratione, &c.* Soha bizony a' Sidok, a' Salamon Templomában lévő Istennek székénye felett álló képekkel efféléket nem eselekedtenek. Itt sem hazugságnak méstéri ázért (mint a' kérdezködő mondgya) a' Prædikátorok.

XVII. Végső Ostromnak akarván menni a' kérdéseknek támasztója, azon tudakozik a' Prædikároktul, mondgyák-meg minden tétovázás nélkül, ha a' Luther és Cálvinus szakadásaig volt é mind végig, vagy nem volt, az igaz Hit, és igaz Ecclesia é világon, egész 1517 esztendeig? E'

tudakozásban, maga a' kerék-vágás kívül tétovázik a' Tudakozó. Mert ha szintén új volna is vallásunk, hogy azt Luther, Márton és Cálvinus János-on tul nem vihetnők, ebből csak magából nem következnék annak hamisága Kalauz sem hatara helyén efféle *Consequentiar*, midőn együtt azt írja: Nem mondom azt, hogy ottan hamisnak helyen isülni a' Tudományt, mihelyt meg bizonyodok, hogy valamelly időben-napon kezdete. Mert mind a' Moyses törvénye, s' mind az Új Testamentum ujjak voltak, midőn elsőben ki adattak. Ha többet nem mondanék is, mit mondanál erre Tudakozó? De hála Istennek Luther Mártonnál és Cálvinus Jánosnál fellyebbis vihetjük a' vallásunknak igaz régiségét, és régi igazságát; mint ezt egy Barátunk K. I. S. *Paterrel* való vetélkedésében bővön megmutatta; várjuk is tüle hogy világra bocsássa. Azért csak szemet és szalma, valamita' tizen-ötödik levél-től fogva a' huszonnegyedik levél-ig hullat a' Kérdezködő.

HARMADIK SZAKASZ:
A' Második Kérdésről: Csak a' Pápista hit e' igaz.

I. **E** Nnek a' kérdésnek, mindgyárt legelső küszöbében meg üti szarát a' Kérdezködő. Azt térsi fel kérdésben: Ha csak a' Pápista hit é igaz; azonban egész mind a' harmadik kérdésig annak vitatá-

sában munkálodik, hogycsak a' Pápist a'
Ecclesia légyen igaz Ecclesia. Bezzegez
ám a' Padrul, a' pádimentumra valo *con-*
sequentia-zás. Nemde nem külömböző
kérdések-é azok? Csak ezzel is, mivel te-
nyeres talpas Elenchuson maradt, el-
vethetnők rolunk a' *kérdéskedő*: de hogy
magának ne tapfolljon, jer ballagjunk
utánna.

II. Itt is hogy rövidittsük porázzát a'
kérdéskedőnek nosza tekerjük a' *Sylogi-*
smus-nak kerekére. A' mint fajditom, il-
lyen formán perdül. Csak annak a' gyűlteke-
zetnek vagy Ecclesiának vagy igaz bisi,
melly a' Szent írásból oly jelés adya az ő ü-
gyének, a' minémű jelhez és bizonyághoz más
vallás nem nyulhat. De csak a' Pápisták Ec-
clesiája az a' gyűltekezet, mely a' Szent írásból
az ő ügyének, oly jelés adya, a' minémű jelhez
és bizonyághoz más vallás nem nyulhat. Azért
csak a' Pápisták Ecclesiának vagy igaz bisi Ezt
akarad hízem ki-tekeri. Fel. I. El-halga-
tom itt. hogy magok a' Pápista Doctorok
az Anyaszentegyháznak czimerezésében,
egy mástul külömbözne, ki többi keveseb
jeleit számlálva Bozius huzzon négyet em-
lit; Bellarminus tizen ötöt, Többire négy-
gyel elégszenc meg. tudniillic hogy Egy
az Ecclesia; hogy *Szemi*; hogy *Aposzoli*;
hogy *Catholica* az az, közönséges. A' mi
kérdéskedőnc tsac az utolsóra szorul. x.

Azt sem hántorgatom, hogy a' *Sylogismus*-
nak első kereké igen igen széles és talpas.
Azt akarom mondani, hogy *universaliter*
non est vera Major. Mert a' Szent Írás a' Sá-
tánnac és az Istenteleneknec gyűltekezetit
olly an béllyegeckel tzi merezi meg, mel-
lyeckel a' Christus nyájja az ő ügyét nem
támogathattya, nem-is kell támogatni.
De következiké innét, hogy a' Sátán és I-
stentelenec gyűltekezeténec igaz hiti vol-
na? Lád rolz az első keréc. 3. Csak azt
akarjuc meg tudni; mellyic a' Pápista Ec-
clesiának az a' magános és kivállyképpen
valo tzi mere, mellyel az ő ügyét ugy tá-
mogattya, hogy más Vallásbéli gyűlteke-
zetec ahoz ne nyulhassanac. A' *Catholicis-*
mus? Ugy állatod.

III. Erre kerekdédén azt mondom:
Nem igaz, hogy a' *Catholicismus*, kivált-
képpen mind azokra a' hat punctumokra
nézve, mellyekben a' Romai Ecclesiának
Catholicus ágát helyhez teti a' *Kérdéskedő*,
tulajdon, mindenkori, és el válhatatlan
jele, tzi mere volna az igaz Ecclesiának.
Nem tulajdon: Mert hajdan, az Ariánu-
sok is ezzel a' nevezettel tzi mereztéc ma-
gokat; Ellenben a' Szent háromság álla-
tótak *Homousziánus*-oknac, és *Albanáfiák*-
nac nevertéc és nevertéc. Annyéra el ha-
tott volt penig annac a' tévelygésnec ere-
je, hogy Szent Jeronymusnac mondia-

ként; *Ingeniū totius orbis, & Ariannum se-
esse miratus est.*

IV. Nem Mindenkeri; nem is *el-válha-
zatlan.* Nem a' *lathato világhoz* nézve
mert juthat, és jutott is valamikor az Ec-
clesia olyan állapotra, mellyben vagy a'
foc tévelygésé által, vagy az üldözésé ál-
tal úgy meg-homályosított az ő orszá-
ja, hogy alig, vagy nem is tudhatta az em-
ber hol és mellyic légyen az igaz Ecclesia.
Arra jutott volt akkor a' mikor az Izraél az
igaz Isten nélkül, Pap nélkül, Doctor nélkül
törvénytől fókáig volt. Közel arra jutott
volt Sz. Athanasius idejében, mint ezt pa-
naszszal említi a' Szent jámbor: *Hol (ugya-
mond) az Ecclesia, melly most a' Christust fe-
badozson imádjya! holott az, ba Isten igazán
isztelet, veszedelemben forog: Mert ba vala-
hol vannak Istenfélek, és a' Christus pártján
lévők (a' mint hogy mindenütt ollyak sokan
vannak) azok illyés modgyára el vesztettek,
hogy öku valamelly istenfélő el vesztettek,
lyukokban rejtek magokat, avagy a' pusztákban
leppanganak* Arra jutott volt Christus
Urunk Izenvéde-kor, ha igaz a' mit né-
melly Pápista Doctorok mondanac
hogy az igaz hit, tsac Szűz Mariában tar-
tatott akkor meg. Arra jut akkor, mikor
az egyházi szolgálat úgy meg vesztegette-
tic, hogylé az ige tisztán nem hirdettetic, fé-

a Sacramentumot igazán ki nem szolgál-
tatnac. Meg történhetic pedig ez, a' mint
hogy meg is történt a' mi Atyánknac ide-
jében.

V. Nem továbbá a' minden helyekre és
Nemzetsegekre való ki terjedésre nézve:
Mert az ő sengejében az Ecclesia, noha
nem volt minden népekre és helyekre ki-
terjedve, ugjan igaz hitivolt affélő; ugjan
Christusnac igaz Ecclesiájá volt. Hiszem a'
mint a' Scholában tanuló szollanac: *Ma-
gus & minus non variat speciem.* Volt olly
idő, a' mikor a' Christus Ecclesiájá tsac egy
házban is el férkezhetet. La nem volt ac-
kor *Catholica* minden helyekre és nemzet-
segekre nézve; hát nem volté Christusnac
igaz nyájja?

VI. Nem tulajdon tizmer még is az idő-
re avagy *duratiora* nézve: Mert noha a'
Christus vitézkedő országának ítélet na-
pig vége nem léfzen, mindazonáltal ezzel
mint tulajdon tizmerrel, más dologtul né
külömböztethetic meg: Mert sz. Pálnac
tanítása szerént, szükség tévelygésnek
lenni; lesznek is mind világ végezetig ez-
zel mind azonáltala' tévelygő hamiság,
nem igazéttatic meg.

VII. Végezetre, a' *Catholicismus* nem i-
gaz bellyege az Isten Anyaszentegyházá-
nac, az egy külső fő páfztorságra, és hely-
tartoságra nézve: mert a' Romai Pápaság
hogy

7. 20.
26.

hogy tudni-illíc egy Püspöknek, mint fe-
jeknek, minden e' széles világon valo pa-
poc alaja vettesse. az nem Christustul
szerezterett méltóság, hanem, magát erő-
száckal és tsalársaggal, minden ha al-
mafságok felett felől magafiztalo negéd-
tség. Nem de nem Christus Urunc mon-
dotta é a' főségen magok között kotzo-
dó Tanítványoknak *Tudjátok hogy a' pogá-
nyoknak Kirá'y i uralkodnak a' pogányokon,*
és a' kik hatalmasok, hatalmasokdznak azokon;
De nem úgy leszén ti közzületek, hanem a' ki
ti közzületek nagy akar lenni, legyen ti szolgál-
tok és valaki ti közzületek akar első lenni, le-
gyen ti szolgálók. Nem emelt hát Urunc az
Ecclesiában Papi monarchaságot. Sz. Pé-
ter is, kit első Pápnac hísznec lenni, ti-
lalmazza a' Papi Uraságot. Azért a' Pápa-
ságsac *Hus rationis; monstrum, cui lumen*
ademptum; mellyel a' Christufnac nyája
magát nébéllyegzi, nem is bellyegezheti.

VIII. Es így ezeckel a' dolgot közön-
ségesen világosítván; és meg állatván,
hogy a' *Catholicismus* nem tulajdon, nem
magános, nem mindekori, nem elválha-
tatlan jeles béllyege a' Christus Anyasz-
egyházának, mi marad immár markában
a' *kérdéskedőnek?* Semmi. Immár le dült
eggyetlen egy erős kö szála, mellyhez tá-
maszkodic vala, és a' mellyen a' másodic
kérdésről valo írást egészen fundálta De

ha szintén *in tebe* meg engednőkis, hogy
a' *Catholicismus* az Any. Bentegyházna-
t tulajdon, magános, mindenkori és elválha-
tatlan jele volnais: *in hypothesi* Bolván a' Ro-
mai Ecclesiáról. próbálja meg a' *kérdéskedő*
ánac *Catholicus* ágát azokban a' hat pun-
tumokban, mellyeket meg annyi rebbek-
ben feltőt. De a' Szent Írásból próbálja
meg: mert úgy igéri: *A Pápiság Ecclesiája*
(ugymond) *oltyjelés adya a' Sz. Íráshoz*
Öigyságának, a' melly jelhez és bizonyosság
semminemű más vallás nem nyulhat. De min-
den Cösequentiac nélkül próbálja; mert
ő nála kelletlenec a' Consequentiac: mel-
lyet ha tselekelzic, bátor harmadszor a'
maga halhatatlan emlékezetire, aranj be-
tűckel nyomtattassa ki ez kis könyvetské-
jét.

IX. Mert hogy B. Esiaáfnac amaz mon-
dását bé hozza: *Az utolsó napokban el késti-*
zetik az Ur házákat hogy a' hegyek tetején, és
jele emelsetik a' balmok feliben, és akkor folya-
nak minden nemzetiségek, ott magának, lem-
mi menedéchet nem talál. Mivel ott
jövendőképpen ízol a' Propheta a' Chri-
stufnac egész Uj-Testamentomi Anyasz-
egyházáról, és annac széles e' világon valo
ki terjedéséről. De vallyon ugyan azoné az
Uj-Testamentom; és Romai Ecclesia? Ta-
lám nem: Mért volt Uj Testamentomi Ec-
clesia, mikor még Romában egy tsep Ec-
clesia

pag.

Es.

eclesia nem volt. Betű szerint pedig, és legközelebb áll az, Esaiás Jerusalemből, a holott az Új Testamentumi Ecclesiának első fundamentum kövei felvetetnec, mint megtetiz a' harmadik versből: *Mert Sionból meggyen ki a' Törvény, és az Úrnak beszéde Jerusalemből.* De vallyon egyezimere vagyóné Románac és Jerusalemből? Nem gondolom. Azert Jerusalemből Roma felé nem bintén egyenes a' következtetésnek uttya.

X. Ezec immár így lévén, hogy a' *Catholici*, sem *in se* nem tulajdon, magános, mindenkori, és elvalhatatlan jele az Anyaszentegyháznak; annál inkább, hogy a' Római Anyaház sem bakhattja azt önnön magára a' Sz. Írásból, következtetve, hogy valamelyeket a' második kérdésnek részletekben bemeter a' *kérdéskedő*, mind azot, sacc gazok, polyvác, szalmác könnyen ki elűtűnc ki seprette a' boldog emlékeztű *Péter Váradi Péter*, amaz ó magyar írásában, mellyben *Pázmány Péternek* az Anyaszentegyházról irattatott, és *Bihar Vármegyének* dedicáltatott könyvét megrostálta, és a' pad alá bujtatta. Azert nem akarván szót baporítani, lépec a' Harmadik kérdésre.

NEGYEDIK SZAKASZ

A^o Harmadik kérdésről: *A Pá-pisták ellenkeznek a' Szentsírással, avagy inkább a' Lutherok és Calvinisták?*

I. E kérdésnek első részletekben, hármat tselekezik a' *kérdéskedő*. Mindeneknek előtte Bertelen Sitockal, hajigál bennünket; hogy mi ördög és Eretnekecs modgyára tsigázzuc és magyarázzuc a' Sz. írást. Had járjéc; tudgyuc, hogy kenyere sava néki afféle. Mi vißbá nem mondgyuc, hanem inkább az embert bányac, hogy olly veszt lélektől vifeltetis.

II. Továbbá. Örmest a' Római Doctoroknak Oskolájában vinne bennünket, hogy azoktól tanulnóc magyarázni az Íráfokot. Ojjon Isten bennünket! Mert azt merem mondani, hogy semmi Eretnekecs nem tsigázhattac idegenyeb értelemre az Íráfokat, mint a' Római Doctoroc. Hoßbu Lajstromot tsinálhatnác erül, de nem búkség: mert minémű kellems magyarázoi legyeneca' Római Doctoroc a' Sz. Írásnak bőven meg mutatta. T. Czeglédi István Uram a' Barátságos Dorgálásban.

III. Végre, akarmint himezze hámozza dolgát a' *kérdéskedő*, de meg áll az, hogy a' Római Doctoroc, egyenlő betsben tartya a' Pápa végezését a' Sz. Írással. Nem

25.
C. 5.
19.
P. 1.

de nem magatocsi tatóc-é fel decretum-
ban? *In Spiritum Sanctum peccant, qui decre-*
ta Pontificum Romanorum violant. Ilmet, Si
quis Pontificum Romanorum decreta custodire
neglexerit, non erit sibi veniam denegari. To-
váb: *Omnes sedis Apostolicae sanctiones, ac-*
cipienda sunt tanquam ipsius D. Petri voce
firmata sint. Nem de nem a' Tridentomi
gyűlés végezte-e a' Traditiokrul, hogy
azoc az Istennek meg-írott bekédével e-
gjélő betsbe tartassanac, és bé véteffenec?

IV. De mit mondok egyenlő becsbe?
Sőt az ő értelmei szerént, a' Romai Pápá-
nak végezése elébb való és méltóságos-
sabb a' Szent Írásnál, mivel a' Szent Írásis
attul vélsen. méltóságot; ha igaz a' mit
Sylvestre Prius sacri palatii Apostolici Ma-
gister dictál: *Quicumq, non innuitur doctrina*
Romanae Ecclesiae, ac Romani Pontificis, tan-
quam regula fidei infallibilis, à quo etiam Scri-
ptura Sacra robur trahit et auctoritatem ha-
reticus est Bajlius Jesuitais azon nyomójár-
dogál, mi dőn eggiűtt Catechismusába ugj
mondogál, hogy az ő Anyafz egy-háznac
itileti nélkül, nem több hitel adna a'
Szent Írásnak, mint a' Titus Livius (e' pe-
nig pogány ember volt) historiájának.
Azt is könyű volna' meg mutatnunk,
hogy ők a' Sz. Írásfok dolgokban félre té-
vén, csak a' Pápác végezését követik; de
ez mostan mullyék abban. Sőt azt mond-

gyuk, hogy a' Pápismus, mind azokban
mellyekben mi tőlünk különböz, nem-
egyéb, hanem hol egyfzeri, hol másfzo-
ri emberi és Pápai végezés és találmány.

S. V.

ÖTÖDIK SZAKASZ.

I. **N**O lássuk immár a' kérdéskedőnek
végső csatáját, melyben ilyen-
képpé tőri tompa kopiját: *Valaki a' vilá-*
gos értelmű Szent Írással nyilván ellenkezik,
annak Istene nincsen, De a' Lutherok és Calvi-
nisták a' világos Szent Írással nyilván ellen-
keznek. Tehát a' Luther és Calvinista val-
ásnak, sem Istene, sem igazsága nincsen.

II. El halgatom itt a' kérdőnek kerék
vágás kívül való járást, hogy tudni illik
bak módgyára az utolsó kérdésből, az
elsőre ugrik: Hiszem az első kérdésben
vagyon az fel-réve, a' mit itt a' Conclu-
sióban bé hoz. Mitsoda ez? Elenchus é-
des Atyámfia. Azt sem vitatom, hogy
több vagyon a' saroglyában, mint volt
a' szekér derékban. Mitsoda ez? Fallacia
forma szerető Barátom. Hanem a' *minor*
Propositio körül azokat a' Sz. Írásbeli he-
lyeket kellene meg rázogathni, a' mellye-
ket elfennünk támaszt vallásunknak o-
stromlására.

III. De mivel ennek előtte három el-
tendővel többire azokat Janus Iulianus
Hydropolitanus Barátunc, a' Potoni Col-

pag

Negiumnak neve alatt 'ki-jött könyvets-
kére való feleletiben meg rágogatta', s
vallásunkal azokat semmi-képpen nem-
ellenkezni meg-mutatta; mi haszna u-
gyan azon dolgot ujjabb s' meg ujjab kap-
rára ütni? Hanemha a' *'Kérdések és
válaszok'* szövegét elő, a' ki ebben az egész
könyvetskéjében, nem egyebet cseleke-
szik, hanem Pázmány Péternek régen-
meg-bűszhött *crambe*-jét teszi elő.

IV. Ide járul ezis, Ojjon Isten ben-
nünket, hogy mi azokkal az allegalt Sz.
Írással ellenkeznénk, hanem ellenke-
zünk azokkal a' magyarázatokkal, mel-
lyekben a' *'Kérdések és válaszok'* szövegét; és azokkal a'
hamis Consequentia'kkal, mellyeket val-
lásunk ellen azokból ki teker, és a' maga-
vallásának némelly czikkelyinek támo-
gatására alkalmatlanul facsar. Mivel az-
ért, a' mi s-a' ti magyarázatunk és magya-
rázatotok között vagyon külömbség,
csak az a' kérdés marad fenn; mellyik
magyarázat igazabb a' másiknál; és mel-
lyik fél, a' Pápisták é vagy a' Calvinisták
magyarázzák igazábban a' Szent Írást? Te
ebben mivel peres vagy, biro nem lehetz.
Noha immár, melly a' törvényi proces-
sus ellen vagyon, régen sententiat mon-
dottál ellenünk.

V. Nem halgathatom-el, a' mit ama'
nagy Szent Írás magyarázó és a' joknál

mindenkori jó emlékezetben fenn mara-
do Calvínus Iánosra fog. Tökéletlen ha-
zugság: melly havalakinec szíjait meg é-
getné, tudgyuc hogy a' *'Kérdések és válaszok'*
nyelvé-
re nem venne. Bolsecus. nac, és más az u-
tán fetsegő, amaz jámbornac hírét nevét
halála után martzongó és harapdáló Har-
piáknac, nagy hevenyében, immár régen
ugy szájokban verte ez hazugságot a' Tu-
dos Rivétus, hogy hasonló hazugoc azok-
hoz, a' kic ezzel immár élne. Mi végre
cselekedsz penig azt? Csac hogy vallásun-
kot az embereknel annál inkább gyűlö-
tethesd: mint ha a' mi vallásunknac Cal-
vínus Iános volna fundamentoma és fo-
gelet köve. Nem vesht senki más fundamen-
toma a' kívül a' melly egy szer vesztet, melly
a' *Jesus Christus*. Miis e' mellet élünk és ha-
lunc.

T O L D A L E K.

Mivel az együgyűek alig tudgyák,
különözve mitőlünk a' Pápisták mit
hidyenek, állásanak vagy tagadgyanak,
im vallásoknac fő fő czikkelyit, (mert
az apolékossabbakat el mulatom) ok-
tatásnac okáért Laistromban ízedem.
Allattyac azért. 1. Hogy a' Sz. Írásnak
isteni méltósága, és hitelre méltó volta,
mi reánk nézve csak egyedül a' Romai
Anyaháznak méltóságátul és tanu. bi-

zonyfágátul fűgjön. 2. Tagadgyák hogy
az Istennek meg irattatott belzéde, mely
a' Sz. Irás magánossan a' Traditiok nél-
kül elégéges és tökéletes volna a' hitre
és a' jo cselekedetekre tartozando dol-
gokra. 3. Hogy a' Szent Irást közönsé-
gesen mindenek a' magok ízületésének
nyelvén olvasák, sem hasznosnak, sem
szükségesnek lenni nem itillik. 4. A'
régi Deák Bibliát, olly hiteles fordításnak
hízik lenni, hogy annak berűjéről, sem-
mi ok alatt senkinek csak egy szálnéra-
sem szabad el távozni. 5. Az Apocry-
phus könyvektől hízik, hogy azok szin-
tén olly hiteles és Isteni méltoságu köny-
vek, mint szintén azok, melyeket Mo-
tesés a' régi Prophéták Istennek illéséből
hajdan Sido nyelven irtanak. 6. Allat-
tyák, hogynem más, hanem a' Romai Pá-
pa a' Vallá ban támadott minden villon-
gásoknak leg felső s meg csalhatatlan el-
gazito bírāja. 7. Hogy Isten némely em-
bereket az örök életre el választott, an-
nak okát mondgyák lenni az eleve el-
látott érdemes jo cselekedeket. 8. Ugy
tarttyák hogy némely bűnök az ő magok
természeti szeréntis nem kárhozatoflak.
9. Tagadgyák hogy minden emberek
eredendő bűnben fogantattanak és szü-
lettettettek volna. 10. Allatttyák hogy

a' Chri-

a' Christusnak emberi lelke az ő fogon-
tatásának első szem. pillantásátul fogva,
tellyes lótt légyen minden tudóssággal.
11. Ugyan azonrul mondják, hogy mi-
dön Christus Urunknak szent testéről el-
vált volna, a' Pokolba, Lymbusba, és
Purgatoriumba alá szállott volna. 12.
Három egymástulmeg külömböztett-
föld alattvalo helyeket állatnak lenni;
Poklot, Lymbust, és Purgatoriumot.
13. A' meg-holt szentek felől állatttyák,
hogy azok mennyégben Isten előtt az elő-
kért elédeznék; hogy értik és tudgyák a'
világi dolgokat, és hogy őket nem csak
szabados, hanem hasznos-is az élőknek
segítségül hini; azoknak nevekre esküd-
ni, tetemekhez szarándokságban menni;
dicsőítések napját idnépleni; érdemekért
Istentől jot kérni; azoknak képeket a'
Templomokban tartani; és ezeket gyer-
tyázásokkal, jo illatu temjenezésekkel,
füveg vetésekkel, térdhajtásokkal becsül-
ni, tisztelni. 14. Lélek idvességbe járo
dolognak tarttyák lenni, hogy minden
ember, avagy csak esztendőben egyszer,
minden halálos bűneit a' maga Papjának
megvallya, szegről végről előszámállya.
15. Vallyák hogy az emberek nem csak
egészlen bé-tölthetik az Istennek minden
parancsolatit, hanem némellyek töb-
bet-is cselekedhetnek és cselekesznek is
annál

annál. 16. Vitatyákhog' a' jo cselekedetek
 mind érdemellek; mind' pedig az Isten
 előtt való meg-igazulásnak igaz és tulaj-
 don okai. 71. Tagadyák, hogy a' bü-
 nös ember a' Jésus Christusnak hit által
 néki tulajdonított igazsága által iga-
 zulna meg Isten előtt: hanem a' meg-iga-
 zulást állattya a' belső és törvénybeli i-
 gaságban. 18. Vallásoknak fő czikkelye
 hinni a' Romai Papát lenni az egész kere-
 tyén Anya-szent-egyháznak Christustul
 rendeltetett fejének és Papi fejedelmé-
 nek: olyannak pedig, a' kinek az ő vé-
 gezési a' hitre tartozó dolgokban tsalha-
 tatlanoc legyenek, és a' kinek adatott
 tellyes hatalom mennyen és földön. 20.
 Ertelmek a' Sacramentumokrul ilyen-
 vagyon; hogy azok szám-szerént hetek a'
 hogy a' Míse igaz tulajdon-képpen való
 áldozat, holtaknak és eleveneknek bü-
 nök bocsánattya; hogy az Urvacsoráját
 a' köfségnek csak egy szin alatt kell ki-
 szolgáltatni; hogy az Ur-vacsorájában a'
 kenyér és bor a' Christusnak valólagos te-
 stvé és vérévé változik; hogy azt a' Sacra-
 mentumot isteni tisztelettel kelimádni, &c.
 Ezek úgy gondoló fundamentumos ága-
 zati a' Romai vallásnak: (mert sok volna
 minden ága-bugát előszámolni) mel-
 lyek közzül, bár csak egyet mutassanak

igazán-meg a' Szent Irásból az Atyafiak,
 bátor legyenek örökké való nyertefek.
 De minden Consequentia nélkül próbál-
 lyák: mert úgy Pázmány Péter árkábar-
 esnek, ki a' Consequentiazást bál-
 ványozásnak mondgya
 lenni.

V E G E

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

annál. 16. Vitatyákhog' a' jo cselekedetek
mind érdemelek; mind' pedig' az Isten
előtt való meg-igazulásnak igaz és tulaj-
don okai. 71. Tagadyák, hogy a' bú-
nós ember a' Jesus Christusnak hit által
néki tulajdonított igazsága által iga-
zulna meg Isten előtt: hanem a' meg-iga-
zulást állattya a' belső és törvénybéli i-
gasságban. 18. Vallásoknak fő czikkelyea
hinnia' Romai Papát lenni az egész keresz-
tyén Anya szent-egyháznak Christustul
rendeltetett fejének és Papi fejedelmé-
nek: olyannak pedig, a' kinek az ő vé-
gezési a' hitre tartozó dolgokban tsalha-
tatlanoc legyenek, és a' kinek adatott
tellyes hatalom mennyen és földön. 20.
Ertelmek a' Sacramentumokrul ilyen-
vagyon; hogy azok szám-szerént hetek:
hogy a' Misé igaz tulajdon-képpen való
áldozat, holtaknak és eleveneknek bú-
nök bocsánattyara; hogy az Urvacsoráját
a' kölségnek csak egy szín alatt kell ki-
szolgáltatni; hogy az Ur-vacsorájában a'
kenyér és bor a' Christusnak valólagos te-
stévé és vérévé változik; hogy azt a' Sacra-
mentumot isteni tisztelettel kelimádni, &c.
Ezek úgy gondoló fundamentumos ága-
zati a' Romai vallásnak: (mert sok volna
minden ága-bugát előszámlálni) mel-
lyek közzül, bár csak egyet mutatlanak

igazán meg a' Szent Írásból az Atyafiak,
bátor legyenek örökké való nyertések.
De minden Consequentia nélkül próbál-
lyák: mert úgy Pázmány Péter átkába-
csnek, ki a' Consequentiazást bál-
ványozásnak mondgya
lenni.

V E G E.

21. 12. 1872

209/100/602

1/17206-4

1871 and 1872

